

Stappenplan opbrengst- en trendanalyse

1. Wat willen we weten en waarom?

- Wat is de analysevraag?
 - Voor welke beslissing is deze analyse nodig?
 - Wat willen we uiteindelijk begrijpen, verbeteren of borgen?
-

2. Welke doelen en normen hebben we vooraf gesteld?

- Welke doelen hebben we? Welke norm hanteren we?
 - Zijn deze doelen en normen helder, gedeeld en ambitieus?
 - Zijn minimum-, streef- en ambitienormen vastgesteld?
 - Passen doelen en normen bij de populatie en de gewenste opbrengst?
-

3. Check de technische betrouwbaarheid van de toetsgegevens

- Zijn de toetsen valide voor populatie en context?
 - Zijn de toetsen op de juiste wijze en volgens de instructies afgenomen?
 - Zijn de gegevens op de juiste wijze ingevoerd? Is de invoer compleet?
 - Waren er omstandigheden die de afname hebben beïnvloed en de resultaten kunnen vertekenen?
-

4. Breng de resultaten in beeld en relateer ze aan de doelen en normen (Dit kan op school-, bouw-, groeps- en subgroepniveau.)

- Voldoen we aan de minimumnorm? Waar wel en waar niet?
- Voldoen we aan de streefnorm? Waar wel en waar niet?
- Voldoen we aan de ambitienorm? Waar wel en waar niet?
- Welke afwijkingen, verschuivingen of opvallende patronen zien we?

➡ Feiten, geen interpretatie.

5. Breng de trend in beeld

- Als we de resultaten vergelijken met eerdere afnames, welk beeld ontstaat dan?
 - Op schoolniveau
 - Op groepsniveau
 - Op subgroepniveau
 - Zien we een trend als we vergelijken met voorgaande cohorten?
 - Welke trend zien we op de verschillende domeinen?
 - Past de trend bij de gewenste ontwikkeling?
-

6. Patronen in de toetsdata

- Zien we opvallendheden bij specifieke domeinen, doelen of opgavenclusters?
 - Wat zien we bij specifieke subgroepen? (NT2, ondersteuningsgroep, plusgroep, specifieke profielen)
 - Wat zien we als we vergelijken met parallelgroepen of eerdere groepen?
-

7. Trianguleren: welke andere bronnen hebben we? Wat weten we over het proces?

- Welk beeld zien we in andere (bijv. methodegebonden) toetsen?
- Wat weten we vanuit observaties (instructiebehoefte, taakaanpak, betrokkenheid, strategieën, zelfsturing)?
- Wat zien we in het leerlingwerk (denksporen, foutenpatronen)?
- Wat weten we over welbevinden, gedrag, aanwezigheid e.d.?
- Wat weten we over het aanbod en de instructie? (BOP, LEF, uitvoering etc.)
- Zien we hierin verschillen tussen subgroepen?
- Wat zeggen leerkrachten hierover?
- Wat zeggen leerlingen hierover?
- Hebben we nog andere relevante data of bronnen?

Kernvraag:

Vertellen al deze bronnen hetzelfde verhaal?

8. Breng de procesinformatie overzichtelijk in kaart

- Gebruik het document 'hulpvragen bij school- en groepsanalyse'. Zet een + achter de factoren die een positieve rol hebben gespeeld. Zet een – achter factoren die in negatieve zin hebben meegespeeld. Zet een ? als je het niet weet. (Neutrale factoren blijven blanco.)
 - Wat valt op?
 - Wat vraagt nog nader onderzoek?
-

9. Onderzoek mogelijke oorzaken (positief én negatief)

- Wat heeft waarschijnlijk bijgedragen aan positieve resultaten?
- Wat heeft waarschijnlijk **niet** bijgedragen aan de resultaten of wat heeft mogelijk ontbroken?

Focus hierbij op oorzaken waarop je als school / als leerkracht invloed hebt.

Benut bij het zoeken naar oorzaken ook relevante kennisbronnen.

➡ Voorkom tunnelvisie en aannames. Formuleer meerdere mogelijkheden. Vraag jezelf steeds af: 'Denken we dit of weten we dit?' en 'Wat maakt het waarschijnlijk?'

- Welke alternatieve verklaringen bestaan er?
- Wat ondersteunt de kernverklaring?
- Wat ontkracht deze verklaring?
- Is er bewijs uit meerdere bronnen?
- Wordt deze verklaring door anderen herkend?
- Zijn er alternatieven? Is er een waarschijnlijker alternatief?
- Wat denken we dat de kernoorzaak is van positieve resultaten?
- Wat denken we dat de kernoorzaak is van tegenvallende resultaten?
- Is de verklaring concreet genoeg om naar te handelen?

➡ De conclusie kan ook zijn dat we onvoldoende weten en dat aanvullend onderzoek nodig is.

10a. Trek conclusies over de resultaten

- Liggen de resultaten op het verwachte niveau?
- Wat gaat goed?
- Wat gaat niet goed? Zijn er zorgsignalen? Waar en welke?

10b. Trek conclusies over wat goed gaat (waarderend concluderen)

- Wat heeft gewerkt (in de school, de bouw, de groep, subgroepen)?
- Welke routines, structuren en werkwijzen waren daarbij behulpzaam?
- Welke teamsamenwerking, scholing, ondersteuning etc. heeft hierin bijgedragen?
- Wat leren we hiervan?
- Wat moeten we dus continueren, versterken/uitbreiden en/of borgen?

10c. Trek conclusies over wat nog beter kan (ontwikkeland concluderen)

- Wat heeft niet gewerkt (in de school, de bouw, de groep, subgroepen)?
- Wat leren we hiervan?
- Hoe is dit op te lossen?
- Welke routines, structuren en werkwijzen hebben we daarbij nodig?
- Welke teamsamenwerking, scholing, ondersteuning etc. hebben we daarbij nodig?
- Wat gaan we dan concreet inzetten? Wat doen we op de korte termijn en wat kan wachten?

11. Zet de analyse overzichtelijk op papier (samenvatting van stap 1-14)

- Welke data en bronnen hebben we gebruikt?
- Waar staan we nu t.o.v. doelen en normen?
- Welke trends zien we?
- Wat zijn de meest waarschijnlijke oorzaken voor positieve resultaten?
- Wat zijn de meest waarschijnlijke oorzaken voor tegenvallende resultaten?

- Wat weten we nog niet en vraagt om aanvullend onderzoek?
- Welke zorgsignalen zien we?
- Wat hebben we te doen:
 - Welke acties/interventies gaan we uitvoeren op de korte termijn (komende vier tot zes weken) en middellange termijn (komende halfjaar)?
 - Welke acties/interventies nemen we mee naar volgend jaar?
 - Welke acties/interventies nemen we mee richting een nieuw schoolplan?
- Welke nieuwe doelen stellen we?

Handelen op basis van de analyse

1. Maak de acties concreet

- Verzamel de geformuleerde acties/interventies
- Welk doel beogen we met deze actie/interventie? Wanneer zijn we tevreden? Hoe weten we dat? (Formuleer het SMARTI)
- Wie heeft hierin wat te doen? Bij wie ligt het eigenaarschap?
- Welke acties zijn haalbaar binnen 4–6 weken?
- Welke acties zijn haalbaar binnen drie maanden?
- Wat vraagt dit van de samenwerking? Wat is er verder nodig?
- Hoe borgen we gemaakte afspraken? Hoe monitoren we de voortgang?
- Is dit haalbaar?

2. Koppel teamleren en professionalisering aan de benodigde acties en interventies

- Welke kennis, vaardigheden of routines heeft het team nodig?
 - Zijn dit individuele of teamontwikkelbehoeften?
 - Hoe organiseren we teamleren (coaching, intervisie, lesbezoeken, PLG's)?
 - Welke cursussen, opleidingen, coaching is er op individueel niveau nodig?
 - Waar moet het leiderschap ondersteuning bieden?
 - Welk doel hebben we met bovenstaande? Wanneer zijn we tevreden? Hoe weten we of we daar zijn? (Formuleer het SMARTI)
-

3. Maak een plan voor het proces en de monitoring

- Welke doelen hebben we?
 - Welke acties/interventies zetten we in? Wat vraagt dit nog meer?
 - Wanneer zijn we tevreden (succescriteria)? Hoe meten we dat? Hoe weten we dat?
 - Wat willen we bereiken op de korte termijn (4–6 weken)? En op de middellange termijn (5-6 maanden)? En over een jaar?
 - Wie doet wat? Waar ligt het eigenaarschap voor de uitvoering?
 - Wie monitort wat, wanneer en hoe? Waar ligt het eigenaarschap voor de monitoring?
 - Waar, wanneer en met wie brengen we dit samen? Hoe koppelen we informatie en conclusies terug naar het team? Wat is belangrijk voor onze toezichthouders?
 - Wat doen we als acties geen effect hebben? Wanneer moeten we bijsturen of stoppen?
-

4. Het borgen van opgedane inzichten (de kwaliteitscyclus)

- Hoe verwerken we deze inzichten in beleid, leerlijnen, methodiek, afspraken en cultuur?
- Hoe zorgen we dat sterke punten behouden blijven?
- Wie doet wat?
- Hoe maken we dit structureel?